

Hangszerek használata az ének-zene, énekes játék, gyermektánc tevékenység sajátos vonásai alatt

A teljes óvodai élet átszövi a zene. A nap bármely időszakában énekelhetünk, zenét hallgathatunk (óvodapedagógus hangszereken játszhat), mozoghatunk, táncolhatunk zenére. Valamennyi tevékenységbe belecsempészhetjük a zenét, alkalmat adva a gyermekek továbbfejlődésére.

Ennél a tevékenységnél elengedhetetlen az óvodapedagógus zenei tudása, nagy segítség biztosít számára, hogy már korán felismeri a gyermekek veleszületett adottságait, azokat a pedagógus megpróbálja a legjobb tudása szerint a felszínre hozni. Minden gyermek fejlesztését a saját szintjéről indítjuk és a fejlesztést fokozatosan a gyermek haladási üteméhez igazítjuk. Ehhez ismernünk kell a gyermekek fejlettségi szintjét és a pedagógus részéről nagyfokú szakmai felkészültségre, kreativitásra van szükség.

Tevékenységet mikrocsoportos, egyéni és páros tevékenység formában szervezem, hogy minden gyermek a saját zenei képességi szintjén részt tudjon venni. A differenciálás (öndifferenciálás) módszerének, az egymástól tanulás (indirekt tanulási módszer) lehetőséget teremtek tevékenységem során.

Zenei tevékenységhez elengedhetetlen a belső motiváltság, ami kíváncsiságon és érzelmi ráhangolódáson alapszik.

Minél változatosabb, komplexebb tevékenységek szervezünk a gyermekeknek, annál jobban fejleszti a gyermekek kompetenciáját.

A kompetencia: „A személyiség egy meghatározott fejlődési fokán eléri az önálló döntésre és kivitelezésre való alkalmasságot. Ezt a fejlettségi szintet kompetenciának nevezzük.” (Dombi Alice, Olág János, Varga István: Neveléstudomány alapkérdései, I. kötet, APC- Stúdió, Gyula, 2007, 158.)

Zenei nevelés és részképességek fejlesztése:

- kis- és nagymozgások fejlesztése
 - percepció – érzékelés, észlelés
 - egyensúly - járások, futások, ugrálás, lábujj – sarokállás
 - finommotorika
 - testkoordináció

- laterális (oldaliság)
- testséma alakítása (személyes zóna, téri orientáció)

- szociális érettség
 - alkalmazkodó képesség (társakhoz való viszony alakítása), egymásra figyelés, beilleszkedő képesség, empátia, tolerancia, szabálytudat, elfogadás stb.
- pszichikai státusz
 - érzelmi (szép és jó befogadása) és akarati funkciók (feladattudat, feladattartás, önfegyelem, szándékos figyelem, türelem)
- kognitív képességek
 - (elvont) gondolkodás (zene hatására érzelmek átélése, feldolgozása), feladat megértése és megoldása (kompetencia fejlesztés), memória (emlékezet fejlesztése)
- más nevelési területek
 - Verselés, mesélés, Külső világ tevékeny megismerése (környezeti és matematikai nevelés), Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka és Mozgás
- anyanyelvi- kommunikációs készség fejlesztése
 - gyermekdalok, mondókák szövegének memorizálása, szép magyar beszéd alakítása (szép kiejtés, hanglejtés, hangsúly, ritmus, artikuláció, metakommunikáció eszközök), szókincs bővítés, fogalompáros használata

Heterogén és homogén óvodai csoportban is kiválóan lehet alkalmazni.

Az ének-zene, énekes játék, gyermektánc tevékenységnek 4 sajátos vonása van. Ez a 4 sajátos vonás: a játékismétlés, képességfejlesztés, új anyag megismertetése és a zenehallgatás. (Ez a 4 elem a tevékenység, bármely mozzanatába beépíthető, előnyösnek tartom, ha a gyermekekkel nem egyből az új dalosjáték vagy mondóka megismertetésével kezdjük, hanem elsőnek egy kicsit bemelegítenek, ráhangolódnak a tevékenységre.)

Be szeretném mutatni, hogy az ének, zene, énekes játék, gyermektánc tevékenység alatt milyen hangszerek állnak rendelkezésre egy pedagógusnak.

1.1.: Játékismétlés

A játékismétlés, olyan dal anyagot, mondókákat tartalmaz, amelyeket a gyermekek számára már ismert gyermekjátékok, mondókák. A játékismétlés során lehetőséget adunk a gyermekeknek a változatos helyzetekben, eszközökkel való gyakorlásra.

Ez a tevékenység rész általában 3 játékot ölel át. Gyakorlás során rögzül a gyermekekben a játék szabálya, szövege, ritmusa, tempója és dallama is.

Dallamfelismerés módjai:

- Egy jól ismert gyermekdalt szöveg nélkül bemutatunk (lalázva, dúdolva, dallamjátszó hangszeren). A gyermekek megfigyelik, megnevezik és felismerés után elénekeljük. (Elfogadom azt a megoldást is, amikor a gyermekek nem a dal kezdősorát, hanem a szöveg más részét ismerik meg. Ha hasonló dallamot ismernek fel, közösen énekeljük mindkettőt egymás után és közösen hasonlítjuk össze, mi a kettő között a különbség.)
- A másik lehetőség, hogy az óvodapedagógus megmutatja a játékhoz készített eszközt (fejdísz, báb, kendő, kalap), és a gyermekek az eszköz segítségével felismerik a kezdeményezett dalt.
- A harmadik lehetőség, hogy a pedagógus beszélgetés módszerével, elmondja a játékszabályt. „Hogy is játsszuk?” vagy találókérdéseket tehet fel.
- Ha pedig még mindig nem ismerik fel a gyermekek azt, amit ismételni szeretnének, akkor az óvodapedagógus segítségül elénekli vagy hangszeren előadja az első sorát vagy pedig egy jellegzetes motívumot, ami csak arra az egy dalra jellemző.

Ritmus alapján nagyon nehéz, még a felnőtteknek is, felismerni a kezdeményezett dalt, ezért általában a játékméltáznál dallam hangszereket alkalmazunk. Ha egy-egy jellegzetes ritmus jellemzi azt a dalos játékot vagy mondókát. pl: Itt ül egy kis kosárban... 143, Egyedem begyedtet tengertánc... 19 (Forrai Katalin: Ének az Óvodában, Editio Musica Kiadó, Budapest, 2009)

Alkalmazhatunk ritmushangszereket is: Idiofonokat és Membráfonokat (Claves, Maracas), gyermekek által készített Idiofonok (sajtós doboz csörgő – kukoricával töltve, kindertojás maracas – rizzsel töltve, wc papír gurigából csörgő – rizzsel vagy sárgaborsóval töltve). Ezeket a hangszereket a gyermekekkel közösen el tudjuk készíteni, más tevékenységgel összekapcsolva.

Gyermekdalokon keresztül gyakorolhatjuk az egyenletes lüktetést (metrumot) és a ritmusokat egyaránt.

Ritmus hangszerrel tervezhetünk a gyermekekkel játékos ritmus és metrum gyakorlatokat.

Pl.: Ritmus visszhang játékok (ugyan azt a ritmusmotívumot kell visszaadni), Két gyermek ritmus duót alakít. Az egyik az adott ritmust játssza, a másik pedig az egyenletes lüktetést. A

*gyermek körben járnak, egyenletes járással és a dal ritmusát kis hangszeren játsszák.
(nagyobb gyermekekkel)*

1.2.: Zenei képességek és fejlesztési lehetőségek:

Képesség: „Általános tevékenységlehetőség, meghatározott tevékenységekre való alkalmasság. A képességfejlesztés alapja és célja a tevékenység.” (Dr. Gáspár László: Nevelélmélet, OKKER Kiadó, Budapest, 1996, 168.)

Fejlesztés: „Az ember képességeinek, szükségleteinek, tevékenységi körének tudatos, módszeres, eredményes gazdagítása.” (Dr. Gáspár László: Nevelélmélet, OKKER Kiadó, Budapest, 1996, 167.)

Képességfejlesztés nem csak a tevékenység képességfejlesztő mozzanatában lehet, hanem a teljes tevékenységen keresztül.

1.2.1.Ritmusérzék fejlesztése:

„Óvodában a dal és a játékos mozgás együtt él, a népi játékokban természetes módon kapcsolódik egymáshoz. Az óvodáskorú gyermek ritmusérzéke tehát az állandó, kellemes zenei tevékenységek útján fejlődik.” (Forrai Katalin: Ének az Óvodában, Editio Musica Kiadó, Budapest, 2009, 67.)

1.2.1.1.Az egyenletes lüktetés (metrum):

Az óvodába lépés kezdetétől törekedjünk a gyermekekkel az egyenletes lüktetés minél pontosabb, mélyebb elsajátítására. Ezzel alapozzuk meg a gyermeki zenei tudást. A lüktetés, az időt egyenletes szakaszokra osztja. Ez az egyenletes szabályzó erő a dallam és a mondóka menetét egyenletessé teszi, ezt nevezzük metrumnak.

Az óvoda kezdetén ((2,5) – 3 – 4 éves korban), az ölbéli játékok, höcögtető, lovagoltatók, dajkáltató játékok a legalkalmasabbak a metrum érzékelésre, mert a gyermek az egész testével érzékeli az egyenletes lüktetést. Későbbiekben kezdeményezzünk a gyermekeknek egyszerű, azonos mozgásos gyermekjátékokat, amely segítségével megérik a dalok, mondókák metrumát, a dallam-, és ritmusmotívumot, amelyeket később egyedül is tudják gyakorolni. Eleinte lassan gyakoroltassuk a gyermekekkel, gyermekek igényeihez, mozgásaihoz igazítva. Az állandó mozgású gyermekjátékok biztonságot ad a gyermeknek. Csigabiga...63, Én kis

kertet kerteltem...64 (Forrai Katalin: Ének az Óvodában, Editio Musica Kiadó, Budapest, 2009).

Az óvoda végéhez közeledve (5-6-(7) éves korban), egyre összerendezettebb a gyermekek mozgása, ezért már kombinált mozgásokat, mozdulatsorokat képesek végezni. Éneklés közben képesek egyenletes járást végezni, egymáshoz alkalmazkodni és térformákat alakítani.

Fontos, hogy a pedagógus tudja, hogy a metrum a szünet alatt is él! (A tempó határozza meg a ritmusok és a szünet hosszúságát!)

Lányok ülnek a toronyban...101, Hosszú szárú galuska...196 (Forrai Katalin: Ének az Óvodában, Editio Musica Kiadó, Budapest, 2009)

1.2.1.2. Motívumsúly megéreztetése

„Az egyenletes lüktetés spontán is tagolja a mondókák hanglejtése, a magyaros hangsúlyozás, a dalok motívumívei. A magyar népi ritmusok, mondókák, gyermekdalok világa jellemzi, a hangsúlyos magyaros lüktetést – egy hangsúlyos és egy hangsúlytalan szótagok váltakozása – jellemzi a motivikus szerkezetet. Ez azt jelenti, hogy általában két hangsúlypár alkot egy egységet.” (Hegedűsné Tóth Zsuzsanna: Mindenben Zene, Raabe Klett Kiadó, Budapest, 2016, 51.)

A motívumsúly és a dallammotívum szorosan összekapcsolódik. Elsősorban célszerű mozgással megismertetni a gyermekkel, hogy egy motívum mikor kezdődik és mikor ér véget. Ezáltal könnyebben megérik az összetartozó motívumokat, motívumsúlyokat. Későbbiekben nagy segítséget nyújt, ez az elsajátított gyermeki zenei képesség a dallambújtatás képességfejlesztő játéknál.

A pedagógus bármely hangszert alkalmazhat. Ritmus és dallamjátzó hangszereket egyaránt.

(Csak egy hangot szólaltat meg minden motívum elején.)

Ritmus motívumokat, osztinátókat is játszhatunk. Visszhangjáték: a pedagógus ritmushangszereken játszik egy ritmusmotívumot és a gyermekek visszajátsszák más hangszereken ugyanazt a motívumot.

1.2.1.3. Tempóérzékelése

A gyermekjátékok tempóját (gyorsaságát és lassúságát) nagyon sok tényező befolyásolja. Az előre megadott tempó megmutatja, hogy egy hangjegy milyen hosszú vagy rövid. Ezt a tempót az egész gyermekdal, mondóka alatt feszesen kell tartani.

Nagyon nehéz a gyermekeknek az állandó tempót tartani, igénylik a felnőtt segítségét. A tempó meghatározásához a pedagógusnak figyelembe kell venni a gyermeki fejlettségi szintet, egyéni képességüket, külső környezeti hatásokat.

Tempótól függ a metrum gyorsasága, azaz a dinamika, egy dal, zene hangulatát, mondanivalóját határozza meg. Megismertethetjük a gyermekkel a „Metronómot”, tevékenységek alatt nagyon jól alkalmazható.

Pl.: Tapsolj, olyan gyorsan vagy lassan, ahogy a metronóm diktálja.

Ezt a képességet a pedagógus képezheti úgy, hogy minél változatosabb tevékenységet tervezzen és minél több időt hagyjunk a gyermekeknek a gyakorlásra, egyéni adottságok kibontakoztatására.

A pedagógus bármely hangszert alkalmazhat e tevékenység mozzanat alatt, legyen szó ritmus- vagy dallamjátszó hangszerről.

1.2.1.4. Gyors és lassú közötti különbség megéreztetése

„Mindig ügyelni kell arra, hogy a lassabb tempó ne váljon együtt a halkabb, esetleg mélyebb fogalmakkal, benyomásokkal. A gyorsabb tempó pedig ne jelentsen hangerőbeli erősödést vagy hangmagasságbeli emelkedést. A nagyobbaknál természetesen lehet ezeket a rögzült fogalompárokot egymáshoz illeszteni, cserélgetni. (Hegedűsné Tóth Zsuzsanna: Mindenben Zene, Raabe Klett Kiadó, Budapest, 2016, 53.)

Ez a készség szorosan kapcsolódik a tempó és a dinamika képesség fejlesztéséhez. Itt tudatosan, nem csak egy képességet fejlesztünk, hanem egyszerre több képességre és érzékszervre hatunk. *Nagyon nagy segítségre lehet ennél a zenei képességfejlesztésnél a metronóm.*

1.2.1.5. Ritmushangoztatása

Az óvodába lépéstől kezdve a gyermekekben az egyenletes lüktetést erősítjük, egészen az óvodai élet végéig. Ezalatt 4-5 éves kortól kezdve megmutatjuk a gyermeknek, hogy nem csak a metrum (az egyenletes lüktetés) tudjuk játszani hangszereken, hanem a dalok, mondókák ritmusokból tevődnek össze. A ritmusokat célszerű, már ismert dalok, mondókák által bemutatni, majd gyakoroltatni a gyermekkel. A gyakorlás legyen minél változatosabb, törekedjünk arra, hogy a gyermekeket minél többet cselekedtessük.

Lehetőségek:

Pl.: Ritmus duót alakíthatunk vagy írhatunk ritmus osztinátót, amelyet olyan tempóban kell játszani, ahogy a metronóm jár. Alkalmazhatunk ritmus-, dallamhangszereket egyaránt. Dallamhangszereken a gyermekdalok kíséretét egy hang megszólaltatásával játsszuk. Aerofon hangszercsaládba tartozó hangszerek (furulyán – „saját hangszeren”) egy hangon szólaltassa meg egy adott dalos játék ritmusát.

Ide tartozik a szünet megéreztetése, a szünet ideje alatt a gyermekekkel közösen kitalálhatunk egy játékos mozdulatot vagy egy hangutánzást. (combra ütés, egy fújás, leguggolás, fejbólintás, csettintés, egy levegővétel)

pl.: Cirmos cica..., Szólj síp...

Egyhelyben menetelünk, a metrumnak megfelelően, énekeljük a gyermekdalt; amikor szünet következik a dalban, akkor menetelünk tovább és az előre megbeszélt hangutánzó mozdulatot végezzük a szünet ideje alatt. Így a szünet helye határozottan érzékelhető a gyermekek számára.

Játszhatunk a gyermekekkel ritmusposta játékot. 6-8 gyermek játssza. Körben állunk, mindenki kezében van egy általa választott ritmushangszer. Óvodapedagógus áll elöl, megad egy ritmust, azt visszakell játszani, majd mindenkinek hozzá kell adni egy ritmust. (tá, ti-ti, szünet) Így írtunk közösen egy ritmuskottát.

pl.: tá, szünet, ti-ti, ti-ti, tá, tá, szünet, ti-ti

Ritmusírás: aktuális témára vagy a saját nevedre (kérdés-felelettel).

pl.: Mi-lyen az i-dő? (ti-ti, tá, ti-ti)

Ritmus kártyák alkalmazása: (5-6-(7) éves korú gyermekekkel, akiknek már biztosan megy, pedagógus segítsége nélkül a ritmus hangoztatása.)

Ritmuskártyákat készítünk közösen (negyed, nyolcad és szünet), közösen megbeszéljük, értelmezzük a kártyákat. A pedagógus kirak egy ütem ritmust a kártyákból. (könnyebb 2 vagy 4-es lüktetésű, mint a 3-as lüktetés) Egy gyermek megpróbálja leolvasni, majd eltapsolja (sokkal könnyebb, mint elsőre hangszeren játszani), utána egy kis hangszeren eljátszani a leolvasott ritmust.

Ha már biztosan megy, két gyermek önállóan is játszhatja. Az egyik gyermek kitalálja a ritmusképet, a másik leolvassa és eljátssza.

1.2.1.6. Metrum – ritmus összekapcsolása

Miután az egyenletes lüktetés biztossá vált, a tempótartás, tempóváltoztatás tudatos követését már jól begyakorolták a gyermekekkel, és a ritmussal is megismerkedtek, ezután jöhet a piramis legteteteje, az egyenletes lüktetés és a ritmus együtt hangzása.

Jól alkalmazható a felelet-válasz játék. Ezt ajánlott vegyes csoporttal játszani. Két csoport egymás után énekl el a dalt vagy mondja el a mondókát, az egyik az egyenletes lüktetést, a másik a ritmust emeli ki. (A gyermekek halmazát képességüknek megfelelően képezem. Nagyon fontos és nagy támaszt nyújt a pedagógusnak a gyermekek előzetes ismerete.)

Egy ismert dallamot, mondókát motívumokra kell osztani és a két csoport motívumonként felelget egymásnak. Az egyik gyermekcsoport a ritmust, a másik az egyenletes lüktetést játssza Ideofon és Membrafon hangszeren. Az óvodapedagógus szükség esetén segítheti, vezényelheti.

Két csoport különböző mozgással, kopogással kísérheti a dalt, egyidejűleg szólal meg az egyenletes lüktetés és a dal vagy mondóka ritmusa.

Két gyermek együtt énekel, vagy két különböző hangszeren játszik, az egyik gyermek az egyenletes lüktetést, a másik a ritmust szólaltatja meg. Nem biztos, hogy hibátlanul csinálják meg, igény szerint segítsen az óvodapedagógus nekik, de hagyjuk a gyermekeket kibontakozni. Egy vagy két gyermek is eljátszhatja. Bátorítsuk a gyermekeket a szereplésre.

1.2.1. Zenei hallás fejlesztése

A hallásfejlesztés sokféleképpen kihat a tiszta éneklési képességre. A tiszta éneklésnek (egyre tisztább hangadásra törekszem) a halláskészség fejlesztés az alapja, mely során alakítsuk ki a gyermekben az akusztikus belső hallást. Óvodában elsősorban a hallható hangok világát fejlesztjük, de az óvodáskor végére (5-6(7) éves) elindítjuk a belső hallás fejlesztését is.

A hallás fejlesztése mindig aktív énekléssel, dallamhangszer hallgatásával és nyelvi-zenei önkibontakozással indul el, későbbiekben az egész óvodai életet, erre építjük. A gyermekek csak részben végzik tudatosan, inkább az óvodapedagógus utánzásával tevékenykednek. Olyan szabad, feszültség- és elvárásmentes játékhelyzeteket kell teremtenünk a gyermekek számára,

amelyekben gátlások nélkül, spontán bontakozhatnak ki, szívesen, önként használhatják zenei képességeiket, hangszereket.

A gyermekekkel dallamlépcsőt is alakíthatunk, 2 később 3 vagy több hangból álló gyermekdalt válasszunk. Az óvodapedagógus mindig mutasson rá a gyermekre, mikor milyen hang következik. Könnyebb a gyermekeknek is, ha térben is láttatjuk velük a hangmagasságot. (s = állva helyezkedik el, m = leül a szőnyegre; de egymáshoz közel, hogy hallják egymást.)

Lehet énekelve is, de akár 2 hanglapos metalofonnal vagy hangolt csengőkkel.

Pl.: Én kis kertem kerteltem... 64 (s-m) (Forrai Katalin: Ének az Óvodában, Editio Musica Kiadó, Budapest, 2009)

Hallásfejlesztés akusztikai ingerek alapján

1.2.1.2. Hangszínhallás, hangszín – azonosítás

A hangszín felismerésnél a gyermekek a különböző hangszíneket ismerjék fel. Kezdetben a gyermekek környezetéből, válasszunk tárgyakat (papírcsörgés, fém-, faanyagú tárgy). Később a kisebb ütő hangszereket (Idiofinikkal, Membrafonokkal) ismertessünk meg a gyermekekkel. Az óvodai élet végére hallás útján tudják megkülönböztetni a hangszereket.

Megfigyelés fokozatai:

- a hangszerek bemutatása, megszólaltatása, megnevezése (Óvodapedagógus által), úgy, hogy a gyermekek látják
- A hangszerek megszólaltatása, megnevezése, gyermekek által.
- A hangszerek megszólaltatása, úgy, hogy a gyermekek nem látják, csak a hangját hallják. (paraván mögött, csukott szemmel)

(Hovánszki – Ludánszki [1994])

Változatos, kreatív, egyedi hangzásokat is kipróbálhatunk, hallásfejlesztő játékokat kezdeményezhetünk fejlesztés céljával.

Ez elősegíti a gyermekek tiszta hallásának fejlődését. Minél több hangszert ismerjenek meg, próbálhassanak ki, gazdagítva ismereteiket, élményeiket.

Hangszerbemutató felépítése: (Ütő hangszercsalád)

- ❖ az elsődleges hangszerünkön – „saját testem a hangszere”
(dobbantás, comb, has, taps, váll, fejtető, orr (nagyon vicces, élvezik a gyermekek))
- ❖ a csoportszobában található játékokkal, kellékekkel (vödör, tál, fakockák, őszi termések – dió, gesztenye)
- ❖ Kisebb ritmus hangszerek
(triangulum, maracas, claves, csörgő, száncsengő, kolomp, agogobells, guiro, számarállkapocs, kasztanyett, rain maker)
- ❖ Ritmushangszer: (dob, rototom)
- ❖ Dallamhangszerek:
(metalofon, harangjáték, marimba, vibrafon, xilofon)
- ❖ Több hangszer és dallam hogyan szólal meg együtt.
(marimba és pergődob)

1.2.1.3.Halk – hangos reláció

A hangerő és a tempó együttesen fejezi ki a zene jellegét, hangulatát. A hangok hol hangosabban, hol halkabban szólalnak meg egy zenei műben, ezt nevezzük dinamikának (hangerőnek).

A halk és a hangos különbségét mindig egymáshoz viszonyítva kell hangoztatni a gyermekeknek. A hangerőt térben, vízszintes irányban lehet kifejezni a legjobban, (a két tenyér közelítésével és távolításával). A hangerőkre figyelve ne túlozzuk el: a hangos ne legyen kiabálás, a halk pedig ne legyen suttogás!

Bármely hangszert a segítségül hívhatja, a pedagógus legyen az ritmus- vagy dallamjátszó hangszer. Ügyeljen, hogy mindig együtt használja az ellentét képességpárokat, hogy a gyermekek tudjanak mihez viszonyítani.

Az óvodapedagógus játszik egy zenehallatási darabot, a gyermekeknek a zenére körbe kell járni. Előre megbeszélte hangerődinamikával játssza a pedagógus a művet. Ha a gyermekek, halkán hallják, akkor a sarkukon kell járniuk tovább, ha pedig hangosan, akkor pedig lábujjhegyen. Legyen tiszta, érthető a gyermekeknek a játékszabály és a hangerő is, mivel ehhez viszonyítanak a gyermekek.

1.2.2.3. Magas – mély hang megkülönböztetése

A magas-mély hangok közti különbség megfigyelése mozgással történő követése hozzájárul a hallásfejlesztésen túl, a tiszta éneklés képességhez is.

A hangmagasság játékokat csak úgy játsszuk, hogy a pedagógus hangoztassa hangszereken vagy énekhangon. A gyermekek életkorával előre haladva egyre kisebb hangtávolságokban. (tiszta oktáv [T8], tiszta prím [T1], tiszta kvint [T5], kis és nagy terc [K3 és N3]).

Pl.: Az óvodapedagógus egy általa választott hangszerek, legyen az Idiofon (xilofon, harangjáték, metalofon) Chordofon (citera, gitár, zongora, cselló, hegedű), Aerofon (furulya, trombita, tuba, harsona, klarinét).

A pedagógus külön – külön lassan (egy tetszőleges) hangközöket szólaltat meg a gyermekeknek egy előre megbeszélt hangutánzással kell megmondani a választ.

3 – 4 évesek	dó = brum - brum	dó' = cin - cin	[T8]
	dó = brum - brum	dó = brum - brum	[T1]
4 – 5 évesek	dó = brum - brum	szó = cin - cin	[T5]
5 – 6 – (7) évesek	dó = brum - brum	mi = cin - cin	(N3)
	dó = brum - brum	ma = cin - cin	(K3)
	mi = brum - brum	szó = cin - cin	

Az óvodáskor végére a dinamika (halk-hangos) és a tempó (gyors-lassú) összefüggéseket tudatosan variálhatjuk, együtt is alkalmazhatjuk:

- halkan és gyorsan
- hangosan és gyorsan
- halkan és lassan
- hangosan és lassan

Erre a tevékenység mozzanatra még az 5-6-7 éves gyermekek csoportja sem képes. Az önállóság itt nem követelmény, mert összpontosított figyelmet és differenciált testmozgást igényel. Nagy segítségünkre lehet a metronóm.

1.2.2.4.Dallammotívum

Feladata, hogy a gyermekekkel megéreztesük a motívumok hosszúságát és szabályos váltakozását. A gyermekek a legjobban mozgás segítségével érzik meg az egyes motívumok összetartozását.

Erre jól szolgál a mozgásos énekes játékok, minden motívumnál más-más mozdulatot végeznek, mint például: „Fehér liliomszál...” (Forrai Katalin: Ének az Óvodában, Editio Musica Kiadó, Budapest, 2009, 124.)

A pedagógus egy gyermekdalt motívumokra oszt, (általában 4 motívumból áll egy gyermekdal) Kiválaszt 4 gyermeket és a gyermekek választanak egy-egy hangszert és a hangszerek motívumonként szólalnak meg. (Gyermekek zenei képességeik figyelembevételével)

1. motívum: tringulum – a dal ritmusa
2. motívum: claves – a dal metruma
3. motívum: furulya (egy hangon) – a dal ritmusa
4. motívum: metalofon (egy hangon) – a dal metruma

Ha a gyermekek zenei képessége elég fejlett, akár közösen egyszerre is megszólaltathatjuk a hangszereket is. (Itt úgy szervezem a gyermekeket, hogy akik ritmust vagy metrumot játszanak egymás mellé állítom, hogy hallják és erősítsék egymást.)

1.2.2.5.Belső hallás fejlesztése (dallambújtatás)

Mindig akusztikus fejlesztéssel kezdjük a hallásfejlesztést. Ennél sokkal nehezebb (5-6-(7) éves korban), amikor hanginger nélkül, vagy csak részben hallják a dallamot, ezt nevezzük belső hallásnak.

Ennek a képességnek az előfeltétele, előzetes zenei élmény, zenei tapasztalat, saját élményű éneklés, mondókázás. Ebből az emlékképből tud építkezni a gyermekek (zenei emlékezet).

„A belső hallás fejlettsége nagymértékben meg fogja határozni a zenei alkotó fantáziát, improvizációs képességet, amely a hangok, dallamok, harmóniák újszerű összeállítására, új

dallam, mű alkotására tesz képessé.” (Hegedűsné Tóth Zsuzsanna: Mindenben Zene, Raabe Klett Kiadó, Budapest,2016, 103.)

Dallambújtatás: Hallható, előre megbeszélt jelre, magukban énekelnek, mondókáznak tovább a gyermekek, majd újabb jelre ismét együtt folytatják tovább. A hallható jelnél bármilyen hangkeltő eszközöket és kis ütőhangszereket alkalmazhatunk.

A halk mérőzés segíti a tempótartást! A tonalitás-tartás képessége szükséges a dallambújtatásnál, ezért az iskolába készülő gyermekeknél alkalmazható a leginkább.

Dallambújtatás játékot játszhatunk úgy is a gyermekekkel, hogy a pedagógus játssza közben a dallamot egy tetszőleges dallamhangszeren és motívumként bújtatjuk el a dallamot. Mikor a szöveget elbújtatjuk, akkor csak a dallamhangszer szól.

Hangerő dinamikával is játszhatjuk. Előre megbeszélt jelekre, vagy hangszerek megszólaltatásával közösen változtatjuk a hangerősség fokozatát, motívumként, egy mondókán, gyermekdalon.

(hangos (csörgő) – halk (kéri dob) – némán (maracas)[dallambújtatás])

1.2.2. Zenei alkotókedv kibontakozásának és fejlesztésének lehetőségei

Zenei alkotókészség fejlesztése:

Az óvodapedagógus zenei műveltsége, kreativitása, bátorsága, humorérzéke, az egész személyisége hatással van a gyermekek fejlődésére (értelmileg és érzelmileg egyaránt) elengedhetetlen, hogy jó modell legyen a gyermekek számára. Alapja a gyermekek kitaláló, önkifejező törekvése, az alkotási vágy mindenkiben benne van és a pedagógusnak ezt meg kell találnia és a felszínre kell hozni a legjobb tudása szerint.

Három jellemzője van az alkotókészségnek:

- eredetiség
- folyamatjelleg (az alkotás folyamata: előkészülés, lappangás, megvilágosodás, igazodás)
- rugalmasság.

Ezt a gyermekek nem csak ének-zene, énekes játék, gyermektánc tevékenység alatt alkalmazzák, hanem bármely más területeken is. (Szabadjáték, Rajzolás, festés, mintázás, kézi

munka, Verselés, mesélés, Külső világ tevékeny megismerése tevékenység, Mozgás tevékenységek alatt).

A gyermekeknek időt kell biztosítani, hogy egy-egy tevékenység mozzanatban elmélyülten ki tudjanak bontakozni. Az óvodapedagógus segíti a tevékenység menetét, tovább lendíteni ötleteivel, érdeklődésével, támogatásával.

Bármilyen hangszert adhatunk a gyermekek kezében, maguk jöjjenek rá használatukra, ezután ők legyenek a zenekar tagjai és komponáljanak egy gyermekművet legjobb képességeiknek megfelelően. Eleinte az óvodapedagógus segítse a gyermekek munkáját.

Egy-egy kedves gyermekdal, mikor énekelnek a gyermekek, előveszek egy tetszőleges hangszert és improvizálok egy kíséretet, nagyon tetszik a gyerekeknek (bonyolultabb ritmusokat is játszom), későbbiekben ők is próbálkoznak velem. Improvizáció előkészíti a dallam és a visszhang játékot.

Énekelve vagy recitálva (recitáció = énekbeszéd) írhatunk egy mesét, képeket segítségül hívhatunk. Ritmusosan beszélhetünk (a ritmus kiemeléssel – kis ritmus hangszerekkel)

Pl.: Egy pi-ros ka-lap van; a lány fe-jén.

(tá, ti-ti, ti-ti, tá; tá, tá, ti-ti)

Fejleszti a gyermekek kooperativitását (együttműködését), megvitatását, kompromisszumképességét, öndifferenciálást, egymástól tanulás, interperszonális és interperszonális képességek fejlesztése.

1.3.: Új anyag megismertetése

A gyermekek új gyermekdalokat, mondókát, játékot ismernek meg, ebben a tevékenység részben. Ezáltal bővítjük ismereteiket és fejlesztjük zenei képességeiket.

A fejlesztés: „az ember képességeinek, szükségleteinek, tevékenységi körének tudatos, módszeres, eredményes gazdagítása” (Dr. Gáspár László: Neveléstudomány, OKKER Kiadó, Budapest, 1996, 167.)

Az új énekes játékokat, mondókákat az óvodapedagógus mutatja be. Az ismertetés lehet: Az egész dalt elénekli, eljátssza hangszeren, hogy a dallama a gyermekek fülébe belebújjon. Ezt lehet fordítva is, elsőnek a dallamát eljátszani és utána eléneklni az egész dalt. Fontosnak tartom a dallamhangszeren való ismertetést, mert a gyermekek így sokkal tisztábban tudnak intonálni. (Mondókánál is elsőnek az óvodapedagógus ismertesse az egész mondókát, csak utána kapcsolódjanak be a gyermekek, és később vonjunk be hangszereket.) Ez színesebbé, változatosabbá, figyelemfelkeltőbbé teszi a tevékenységet.

„Ha már végig tudjuk énekelni a dalt, halk mérőt játszhatunk, végezhetünk játékos mozdulatokat éneklés közben (közösén találjunk ki kíséretet, mozdulatmotívumokat). Mikor már biztossá vált dallam és szövegtudásuk, játszhatjuk a játékát. Végül vállalkozó kedvű gyermekek kettesével énekelhetik, hozzá egy-két gyermek hangszeren mérőütést játszhat. Ők a kis zenekar.”
(Csuka Tímea: Zeneovi, Szocioprodukt Kiadó, Miskolc, 2010, 12.)

Akár a kíséret megoldható, metalofon hanglapon, egy vagy már két hangon (páros kézzel) kíséri a gyermek a saját éneket.

1.4.: Zenehallgatás

Zenehallgatás az óvodai élet, bármely időszakában lehet kezdeményezni, kellemes időtöltés, és jó szórakozási lehetőség mindenki számára, de mindig figyeljünk oda a megfelelő körülmény kialakítására. Egy jól kiválasztott zenemű meghallgatása nagy élményt ad a gyermekeknek, még érdekesebb, ha azt a pedagógus hangszeren játssza el, sokkal nagyobb élmény a gyermekeknek nem csak a zenei darabot hallják, hanem látják az előadót is. Megfigyelik az előadó pedagógus előadásmódját, gesztusait, testtartását (ha fel kell állni egy hangszer megszólaltatásához), metakommunikációs eszközeit.

Kezdetben minél több zenei élményt biztosítsunk a gyermekek számára; élmény, játék számukra, az érzelmek és hangulatok egyfajta kifejezésformája.

Mindenki érintkezik zenével direkt és indirekt módon. A pedagógusoknak törekedniük kell a gyermekekben a szép, jó, élményszerű zenehallgatásra, minél több változatos zenei műfajokat ismerjenek meg a gyermekek, annál jobban kinyílik előttük a világuk.

A jó és szép befogadására, meglátása neveljük gyermekeinket. Minél változatosabb, sokszínűbb zenehallgatást szervezzen a gyermekeknek, több napon keresztül szólaljanak fel ezek a darabok. Ismertesse a gyermekeket a zenetörténeti korokkal, zeneszerzőkkel, különböző népek

hagyományaival, zenekultúrájukkal, a szimfonikus és a népi zene hangszereinek a megismertetésével. Meghatározza a gyermekek zenei ízlését, személyiségfejlesztő hatással bír. Felkeltik érdeklődésüket, fejleszti a hallásukat, érzelmi világukat, befogadó képességüket. A zene kapcsolatot teremt az emberek között. Az emberek hangokon ritmusokon keresztül ismerik meg az érzelmek világát.

„Azt mondják sokan: ki milyen zenét hallgat, olyan a lelke!” (de. Balázsne Szűcs Judit: Nevelés ötletesen sorozat: Barangolás a zene világában, Szort Bt. Ovizual Kreatív Műhely Kiadó, Budapest, 2005, 29.)

Egy jó zenehallgatási előadásra a pedagógusnak tudatosan fel kell készülnie, mivel a gyermekeket erősen befolyásolja az érzelmeik, az előadásmód, kifejezése. Meg kell teremteni az egész csoport számára a derűs, nyugodt légkört, mindenki jól lásson és halljon, be tudják fogadni, el tudjanak mélyülni a zene világában. Üljünk a gyermekek közelébe, így még nagyobb hatással tudjuk átadni az élményt (persze van olyan hangszer, amellyel ezt nem tudjuk megtenni, mert a megszólaltatásához fel kell állni). A dal előadása után várjunk egy kicsit és csak utána ismétljük meg. A gyermekek spontán észrevételeiket, megnyilvánulásait vegyük figyelembe. A megtetszett dallamokat a gyermekek megjegyzik, és azokat ismétlik, megalapozva az alkotói képességüket.

A zene észrevétlenül fejleszti számos képességeiket. Egy időben hat a két agyféltekére, hangolja azok együttműködését, formálja az érzelmet és az értelmet, tökéletesíti a mozgást, az észlelést és segíti a szociális érést.

A zene élményt ad, számos lehetőséget rejt magában a fejlesztéshez, fejlődéshez, több képességet fejleszt egyszerre. A ritmus javítja a figyelmet, a koncentrációt, a határozottságot és a beidegző képességet. A dallam a kicsik érzelmi világát formálja, az óvodapedagógus törekedjen, hogy a gyerekek felismerjék a zenének a szépségét, jóságát, hogy minél színesebb világot ismerjen meg. A hangszín és a hangerő a hallást fejleszti az ének, és a zenére való mozgás, pedig javítja a koordináció képességeket (állóképességet). Mindemellett közvetve, vagy közvetlenül olyan területek is fejlődnek a zene által, mint a nagymozgás, az egyensúlyérzék, a finommotorika, a térirányok ismerete, a vizuális észlelés, az auditív információk feldolgozása, a beszédképesség és a szociális érettség.

Zenehallgatási anyagok, amelyeket beszoktam mutatni:

(Törzsök Béla: Zenehallgatás az óvodában könyve mellett)

- *Mesezenék:*
 - ✚ *Wolf Péter: Vuk dala (marimba, harangjáték, metalofon)*
 - ✚ *Pethő Zsolt: Nagy ho-ho-ho-horgász (marimba, harangjáték, metalofon)*
 - ✚ *Kalácska: Mátyás király (marimba, harangjáték, metalofon)*
 - ✚ *J. Williams: Star Wars induló (harangjáték, metalofon, marimba)*
 - ✚ *Gryllus Vilmos: Magyar népmese (marimba, harangjáték, metalofon, furulya)*
 - ✚ *Fülesmackó (marimba, harangjáték, metalofon, furulya)*

- *Karácsonyi dalok:*
 - ✚ *Evangélikus énekeskönyv: Mennyből az angyal (harangjáték, metalofon, furulya)*
 - ✚ *Nép gyűjtés (Csongrád megye): Kírje, kírje, kisededcske (harangjáték, metalofon, furulya)*
 - ✚ *Sebestyén Márta: Betlehemi angyalok*
 - ✚ *Gyermekdal: Kiskarácsony, Nagykarácsony (harangjáték, metalofon, furulya)*

- *Komolyzenei művek:*
 - ✚ *P. I. Csajkovszkij: Diótörő: Virágkeringő-részlet (marimba, harangjáték) (3-as lüktetés)*
 - ✚ *Edward Grieg: Solveig dala (harangjáték)*

- *Ritmus kíséretes dalok:*
 - ✚ *Magyar népdalok éneklése és pohár dal osztinatóval kísérve (műanyag pohár) (Már mi nálunk babám..., Tavaszi szél..., Ősszel érik babám..., Rámás csizmás visel a babám...)*
 - ✚ *Induló: Föl, föl vitézek (pergődob)*

1.5. Hangszerek felosztása

A hangszereknek osztályozásának rendszerét Erich von Hornbostel és Curt Sachs dolgozta ki 1914-ben, ami aztán az egész világon elterjedt. Ez alapján osztottam fel.

1.5.1.: Idiofonok (Önmagukban hangzó hangszerek):

I. Közvetlen ütéssel megszólaltatott ideofonok:

A. Összeütéssel megszólaltatott ideofonok:

1. Összeütött rudak (csattogók):

- Claves (két keményfa rudacska)
- Hyoshigi (összeütött botok)

2. Összeütött lapok

a., fából:

- Deszka-csattogó (két keményfából vagy elefántcsontból készült lapocska, amelyet kézzel ütnek össze)
- Ostor (két csuklópánttal összeerősített tartószíjjal ellátott falap)
- Kasztanyett (két keményfa csésze, amelyeket egy kéz ujjaival ütünk össze)

b., fémből

- Rézcintányér vagy cintányérpárok (bronzból vagy sárgarézötvözetből készült tányér alapú lemezek)

Ebből, amit az óvodában használunk: Claves, Ostor, Kasztanyett, Rézcintányér-, Cintányérpárok.

B. Ráütéssel megszólaltatott ideofonok:

A hang megszólaltatásához ütőkre van szükségünk.

1. Ütött rudak, lapok:

- Triangulum (az egyik sarkánál nyitott, háromszög alakúra hajlított vékony acélrúd, különböző méreteken készítik, különböző hangerő létrehozására, az ütés különböző vastagságú fém rudakkal történik megszólaltatása)
- Xilofon (keményfából készült hangolt falapok, kemény ütővel szólaltatjuk meg)
- Marimba (keményfából készült hangolt falapok, különböző keménységű ütőkkel szólaltatjuk meg)
- Harangjáték (a régebben kis harangokból készült, ma fémlapokból összeállított hangszer, kemény ütővel szólaltatjuk meg)
- Metalofon (olyan, mint a xilofon, de acéllapokból készültek hanglapjai)

- Vibrafon (olyan, mint a metalofon, de a rezonátorcsövek nyílását és zárását forgó lemezek biztosítják, különböző keménységű ütőkkel szólaltatjuk meg)

2. Ütött edények:

- Kínai fadobok (négyszögletes kemény fa dob széles hangnyílással)
- Harang (harangérből, vagy vasból, acélból készítik, harangnyelvvvel együtt)
- Pohárjáték (hangolt ivópoharak)

Ebből, amit az óvodában használunk: Triangulum, Metalofon. Harangjáték, Harangok

II. Közvetett ütött ideofonok:

A hang létrehozásához az egész hangszert mozgatni kell

- Nyeles csörgő (fémlemezcsék, nyeles bambuszkerettel)
- Száncsengő (fémből készült, nyílással ellátott üreges testek, amelynek bőrszija az abroncsa)
- Trambulin (csörgődob) (kör alakú fatekeres csengettyűvel, ráfeszített bőr membránnal)
- Maracas (fogónyéllel ellátott lopótökök, keményfából is készítik)
- Bambuszcövek (sorcső, egymásmellé kötegelve)

Ebből, amit az óvodában használunk: Nyeles csörgő, Száncsengő, Trambulin, Maracas

Ezzel a hangszercsaláddal találkoznak a legtöbbet a gyerekek a mindennapos óvodai életben. Mindig rendelkezésre áll a gyerekek számára, akár ők maguk el is tudják készíteni, és a zenei tevékenységük alatt alkalmazni.

1.5.2.: Membrafonok (Hártyával ellátott hangszerek):

Pergamenből, bőrből vagy műanyagból készült kifeszített membrán révén hozzák létre a hangot

I. Verővel szólaltatjuk meg:

- Üstdob
- Pergődob (kisdob)
- Nagydob (álló tam)

II. Kézzelel szólaltatjuk meg:

- Bongó
- Konga

- Tom-tom
- Tombales

Ebből, amit az óvodában tudunk használni: Tom-tom, Pergő dob

1.5.3.: Chordofonok:

Hangkeltésre rezgő húrokat használnak. A húr növényi rostokból, szőrből készül.

Chordofonok játékmódja:

- pengetés (ujjakkal)
- ütés (kemény pálcával)
- vonóval vagy kerékkel (tekerő)
 - Citera
 - Hárfa
 - Zenélő bot, íj
 - Cimbalom
 - Zongora

Ebből, amit az óvodában használni: Zongora, Citera

I. Vonós hangszerek:

Sachs ezeket a hangszereket a lant-félékhez sorolja.

- Brácsa
- Gordonka vagy cselló
- Nagybőgő
- Hegedű

Ebből a csoportból: a Hegedűt és a Gordonkát tudjuk alkalmazni az óvodában.

1.5.4.: Aerofonok:

Rezgő levegővel megszólaltatott hangszerek.

I. Rézfúvós hangszerek:

- Vadászkürt
- Tuba
- Trombita
- Harsona
- Fuvola
- Szaxofon

Ebből az óvodában alkalmazott hangszerek: Fuvola, Trombita

Ez a hangszer család sem mindennapi az óvoda életében. Mivel nagyon kevés Óvodapedagógus játszik, ilyen hangszeren. Ezekkel a hangszerekkel is a gyerekek általában hangszerbemutatókon találkoznak.

II. Fafúvós hangszerek:

- Blockflöte, azaz furulya
- Oboa
- Fagott
- Klarinét
- Tárogató

Ebből, amit az óvodában alkalmazni tudunk: Furulya, Klarinét, Tárogató.

(Egészségügyi okok miatt, mindenki a saját fúvós hangszerét szólaltatja meg.)

A mindennapokban nagy segítséget nyújt az óvodapedagógus számára a furulya, könnyen megtudjuk szólaltatni, a nap folyamán bármikor tudunk rajta játszani.

Felhasznált irodalmak:

Andrea Küssner - Neubert: Készíts hangszert! Argumentum Kiadó, 2015.

Balázs Gabriella: Legyél te is karmester! – zenei játékok 3-10 éves korig, Budapest, Szort Bt. 2009.

Csuka Tímea: Zeneovi, Szocioprodukt Kiadó, Miskolc, 2010.

Dombi Alice – Olág János – Varga István: Neveléstudomány alapkérdései I. kötet, APC – Stúdió, Gyula, 2007.

Dr. Balázsné Szűcs Judit: Nevelés ötletesen sorozat: Barangolás a zene világában, Szort Bt, Ovi-Zual Kreatív Műhely.

Dr. Gáspár László: Neveléstudomány, OKKER Kiadó, Budapest, 1996.

Forrai Katalin: Ének az óvodában, Edidion Musica Kiadó, Budapest, 2009.

Hegedűsné Tóth Zsuzsanna: Mindenben zene, Raabe Klett Oktatási Tanácsadó és Kiadó Kft. Budapest, 2016.

Hovánszki Jánosné: Az ének-zene műveltség alapja, Debreceni Egyetem Kiadó, Debrecen, 2015.

Kovács Barbara: A zenei fejlesztő játékokról, Novum Kiadó, Budapest, 2002.

Nagy Jenőné: Hogyan gondozzuk a zenei tehetségígéretet az óvodában? Módszertani ötetár óvodapedagógusoknak, 2015.

Pappné Farnadi Tamara: Tücsök koma hegedül... Zenei naptár óvodáknak, Győr, 1996.

Szerkesztette: Borsy István és Rossa Ernő: Tiszán innen, Dunán túl – 150 magyar népdal, Editio Musica, Budapest, 1970.

Szerkesztette: Hovánszki Jánosné – Ludánszki Lajosné: Zenei nevelés az óvodában szöveggyűjtemény, Béke Mgtysz Nyomda, Hajdúnánás, 1994.

Törzsök Béla: Zenehallgatás az óvodában, Edidion Musica Kiadó, Budapest, 1982.

Ulrich Michels: SH Atlasz – Zene Lexikon, Fordította: Gábor Ágnes, Gyomai Kner Nyomda Kft., Budapest, 1994.

Erdei Krisztina vallomása a zenéről és az óvodai zenei nevelésről: 9 éves koromban kezdtem el ütő tanszakra járni Karcagon. De előtte már jártam zenei oviba, és 1 évig ismerkedtem a hegedűvel, de szakot váltottam. Megyei versenyekre jártunk (kamarazene), vonós, fúvós zenekarokat kísértem. Dallam, illetve ritmus hangszereken. (Jobban szeretek dallam hangszereken játszani, mikor közönség előtt játszom, csak a hangszerre figyelek, olyan mintha nem lenne ott senki.)

Gimnáziumi tanulmányaim végén Ének zene, illetve fizika érettségit tettem. Majd láttam egy videót, hogy az óvó néni a gyermekeket kis dobon kíséri innen jött az ötlet, hogy óvodapedagógus leszek. A Debreceni Egyetemre mentem, ahol ugyan úgy, tudtam folytatni a zenét, kamatoztatni tudásom. (fúvós zenekart kísértem, szólót játszottam). Gyakorlatomat Hajdúszoboszlón végeztem (ahol íródott a szakdolgozatom is.) Majd a karcagi Madarász Imre Egyesített Óvodában helyezkedtem el. Ahol a zenei erősségem egyből megmutatkozott, a mentorommal közösen alkottuk meg az írásomhoz csatolt videót.”

Pohár dal

Előzmények:

Intézményünkben hagyománnyá vált, a „Játszd újra! – hulladékokból készített eszközök, játékok” kiállítás. A mentorommal, aki a kiállítás főszervezője, a pohár dal ötletadója és, aki a legjobban hitt bennem, közösen alkottunk egy műsort.

Tevékenységem célja volt, hogy egy új (hétköznapi) eszköz megszólaltatásával (műanyag pohár) a gyermekek ritmusérzékét, tempótartása, zenei előadásmód fejlesztése. Tevékenységem feladata volt, a kooperatív együttműködés, zenei alkotóképesség, zenei iránti szeretet mélyítése, türelemre nevelés, szem-kéz koordináció fejlesztése.

A pohárdal oszttinatóját még a zeneiskolai tanulmányaim során tanultam, amelyeket a gyermekeknek a hétköznapiak alatt mutattam be, zenehallgatási anyagként. A ritmusokat átírtam, tizenhatodokból – negyed és nyolcad értékű ritmusokká, a gyermekek zenei (ritmikai) fejlettségüknek megfelelően.

Beválogatás:

Tagóvodában megfigyeléseket végeztünk tanköteles korú (5-6-(7) évesek) gyermekek között, jó, ügyes a finommotorikája, a grafomotoros képessége, fejlett zenei képességekkel rendelkezik. 10 gyermeket válogattunk be műsorunkhoz.

Előkészületek:

- Dekoráció, asztalterítő készítése (pedagógiai asszisztensünk készítette el)
- Szülők tájékoztatása (öltözetünk, előadásunk helyszíne, időpontja)

Műsor összeállítása:

1. Bevonulás: A. Vivaldi: Tavasz zenére
2. Pohár dal osztinató
3. Tavaszi szél vizet áraszt... (2 versszakkal) *T13
(Egy tehetséges kislány énekelte el.)
4. Pohár dal osztinató
5. Mi szél hozott kisfutár?... (2 versszakkal) Énó253
(Két tehetséges kislány előadásában. Kérdez – felelet előadásmódban.)
6. Levonulás: A. Vivaldi: Tavasz zenére

Későbbiekben a pohár dal előadásra került:

„Csöppnyi Csodák” tagóvodánkban rendezett gyermeknapi rendezvényen.

Budapesten a Pharma Hungarya Kft. 70. születésnapja alkalmából rendezett tehetségkutatón.

A városi Tehetségbarát Önkormányzati Díjátadó sajtótájékoztatóján.

Felhasznált irodalmak:

- *Énő: Forrai Katalin: Ének az Óvodában Editio Musica, Budapest 1991
- *T: Törzsök Béla: Zenehallgatás az óvodában, Edition Musica, Budapest 1982
- <https://www.youtube.com/watch?v=V4owCW49RbE>
- <https://www.youtube.com/watch?v=pjcOzqxu4JQ>

Karcagi apró tehetségek

<https://www.youtube.com/watch?v=1VHTp7j6jnU>